

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Sovinizmus.

Oly sokat és oly sokszor hangoztatják ezt a kifejezést, hogy szinte el sem tudjuk már képzelni a magyar hazafiasságot, a nélkül, hogy ezzel a váddal meg ne gyanúsítsák. Ha a magyar állam közoktatását magyarul kívánja berendezni, azonnal végig száguld az egész világ sajtóján a hír, hogy a magyar állam, Magyarország a területén lakó nemzetiségeket megakarja fojtani, kiakarja őket irtani, hogy még irtagnak se maradjanak fenn s hogy a magyar sovinizmus már ismételt és fékeveszetten dühöng, kényurasága határt nem ismer.

Mi hát az a sovinizmus, ami a magyar kebleket oly annyira tulfüti, mi az a bűn, a melylyel a világsajtó minket, országunkban élő idegen ajku honfitársaink vádjai alapján meggyanúsít? Mi az a sovinizmus, ami olyan gyűlölt a román, tót, szerb, németajku magyar honpolgárok szemében s ki fejleszt ki bennünk ezt az ártalmas (?) érzelmeket, az ő róvásukra?

A sovinizmus, szó szerinti értelemben, tulzott hazafiasság. Ha tehát a hazafiasság bűn, akkor természetesen a tulzott hazafiasság még nagyobb bűn s így azok szemében, kik előtt a hazaszeretet üres fantom, nevetséges képzelődés, természetesen a sovinizma magyarság bűnöző alany, melyet a világnak feltétlenül pellengérre kell állitania s megbüntetnie.

De mi előttünk, magyarok előtt a

hazafias érzelem, még tulzott modorában sem képez bünt, mi azokat is szeretjük, még talán jobban is, akik hangosan mernek kifejezést adni ama érzelmeiknek, mely ez országból, melyet vérrel, karddal szereztünk s ugyanavval ezer-ezer esztendőn keresztül magunknak s a benne lakóknak megőriztünk, — a magyarok országát kívánják kialakítani s nem türik, hogy azok is olyan nyelvet s szokásokat fejlesszenek tovább, akiknek ez országhoz semmi jussuk nincsen, akik vagy kegyelemből telepedhettek le a mi tejjel-mézszel folyó Kanaánunkban, vagy pedig lassan-lassan szállingóztak be hozzánk az idegenből, mert itt nálunk jobban látták biztosítottak jövődjüket s lételüket, mint ott, ahonnan idejöttek.

Hát igazságtalan az a földesur, aki a saját földjén saját ura akar lenni s aki azt kívánja, hogy az ő nyelvén folyjon az a tanítás, melynek anyagi részét amugy is ő fedezi legnagyobb részt, ha azt kívánja, hogy az ő földjén, az ő pátriáját, az ő emberei kormányozzák, azok szerint a törvények és szokások szerint, amelyekhez már több mint ezer esztendeje hozzászokott s úgy, ahogy azt a szive, lelke kívánja, menten minden idegen befolyástól, minden idegen beavatkozástól? Hát jogtalan a magyarok ama kívánsága, hogy az országban a tanítás, a közigazgatás, a bíraskodás, szóval mindaz, ami ez országot kormányozza, rendbe tartja, kulturáját előmozdítja, magyar legyen?!

Hiszen mi magyarok szereztük ezt az országot. A mi tulajdonunk, azért küzdötünk törökökkel, tatárral, osztrákkal, muszkával, hogy a magunk részére tartsuk meg, a mi tulajdonunkat képezze. S sikerült oly hosszú évszázadokon keresztül a magyar hegemoniát oly nagy és káros ellenfelekkel szemben megőriznünk s most, mikor a kultura magaslatára emelkedtünk, mikor országunkat sikerült felküzdeni a kulturállamok sorába, most rettenjünk vissza néhány külföldi lap megfizetett, vagy félrevezetett hajszájától s térítessük el magunkat attól a politikától, melyet ők, mivel a viszonyokkal egyáltalában nem ismerősök, tulzott sovinizmusnak tartanak?! Nem! S ezerszer nem. Tartsanak bár a románok s a többi nemzetiségek még annyi ankétot, fujjanak még annyi kénköves poklot reánk, intézményeinkre, hazafiasságunkra, egy lépéssel sem hátrálunk arról az utról, melyet ők s a saját józan eszünk s belátásunk tüztől ki elibénk s nem fogunk alkudozni azokkal, kiknek semmi, de semmi joguk sincsen arra, hogy alku tárgyává tegyék azokat a dolgokat, melyeket ez ankéteken tárgyalni kívánnak. Ők maguk is beláthatják, hogy az ő boldogulásuk egy hatalmas, egyöntetű nagy Magyarország sorsával szoros kapcsolatban áll s csak akkor juthatnak előre a nemzetközi világversenyben, ha minket, magyarokat teljes erőből munkálkodásukkal, baráti segítségükkel támogatnak.

Kibékülés.

Mikor az öreg kehidai „tekintetes ur” közbenjárásával megcsináltuk azt a híres békekötést az uralkodóval, a melyiknek a vége „koronázás” lett, — ennek a békekötésnek a vidéken két szemmel látható eredménye volt, amit nemzeti vívmánynak lehetett nevezni. Az egyik vívmány az volt, hogy annak a bizonyos birtokváltozási indulót játszó hangszernek az oldalán bemázolták a sárga-feketét és reápingálták a nemzeti színt. A második volt az, hogy elvitték tőlünk az osztrák zsendárt s jöttek helyette a szürkeruhás, vörösrőzű, kifent bajszú persecutorok. Ennyi nemzeti vívmánnyal aztán csak meg lehetünk elégedve? Hanem ebben a két vívmányban hogy volt-e köszönet, vagy nem, azt bajos lenne eldönteni. Mert hát annak a bizonyos hangszernek a hangja most is épp úgy földönfutóvá tette azt, akinek játszottak rajta, mint azelőtt. A persecutorokban sem volt valami nagy köszönet, mert bizony a legénység legnagyobb része holmi dologkerülő legényből, bujdosó pásztorból lévén összeállt: nem éppen voltak mintaszerű örei a közbiztonságnak. A dudvamódra felszaporodott szegénylegényekkel, de még a virtuosos pásztorokkal szemben sem igen tudtak kellő erélylyel fellépni, mert bizony havi 10 pengőforint fizetésért egyiknek sem igen volt kedve a fejét, vagy az oldalbordáját betöretni, amire pedig az afféle népségekben erősen nagy volt a hajlandóság.

Ebben az időben messze földön híres bojtár volt odalent a Kraszna és az Ér közötti sikon a Rengő Pista, akinek sugár, deli természetű, bogárszemű nem egy leányszív álmodozott titokban, vasőkle pedig kiskirályllyá tette a pásztornép között. Hogy honnan került a vidékre, nem tudta senki, hogy meddig lesz itt. . . azt ő maga sem.

Abban az időben az öreg P. Józsi földesurat szolgálta. Hűséges, pontos, jó cseléd volt. A birkái neki voltak a legkövérebbek, hanem hogy hol birtak meg, — azt csak az ő lelke tudta. Minden valószínűség szerint a gazdája legelőjén, mert hát soha nem panaszkodtak, hogy birkái a tilosban jártak volna. Az is lehetséges, hogy nem merték. A nyájnak, annak meg éppen nem volt híjja sohasem, sőt ha a sugdosásoknak hinni lehetett volna, a létszám állandóan több volt a kelletténél. De hát a Pista bojtárnak ürömb volt a sajtja és bürgepaprikás a zsendicéje. Hanem az ő sok-jó tulajdonsága mellett mégis meg volt az az egy rossz oldala, hogy parancsolgatni nem igen lehetett neki s még a földesura is csak úgy szőrméntén beszélt vele.

Ekkor esett az, hogy az ifju ur megunván Pesten a jogi tudományok hallgatását, hazajött s felváltotta az öreg Józsi bátyánkat a gazdaság vezetésében. Szép szál barna fu volt, alig pelyhedző bajuszkával az orra alatt s szép fehér arcából kivillanó dióbarna szemei valóssággal leányosan szelidek voltak. Olyan csendes uri gyerek volt. Mindenkiel olyan szépen be-

szélt, hogy ur és paraszt egyformán megszerette a faluban a fiatal földesurat s mikor vásárnaponként az öreg szüleit a templomba kísérté, az asszony népség nagy áhitattal nézte szép, leányos arcát. Egy pár hét múlva az egész falu csak az ifju jószágáról, nemes szívről beszélt.

A mig a szóbeszéd csak eddig terjedt, — maga Pista bojtár is örömmel halgatta új gazdája dicséretét. Hanem, a mint asszonyok, leányok arról kezdtek egymás között suttogni, hogy olyan szép embert még soha nem láttak, mint az ifju ur, a bojtár szívében vad indulatok támadtak. Bántotta, hogy nálánál külön legény legyen a faluban s nem egyszer mondta magában elfojtott dühvel: „Hej ifju uram, volnál csak te is paraszti sorban, majd megmutatnám, ki a külön legény kettőnk közül! . . . A mikor pedig az udvari cselédleányok azt is kezdték emlegetni, hogy az ifju ur olyan erős ember, a milyent ők még soha nem láttak: a bojtár lelke csordultig telt keserűséggel és a mikor gazdájával beszélt, nem egyszer villant át agyában a gondolat, hogy vajjon nem jó volna-e itt a pusztában kipróbálni, hogy ki hát a legény, de hát az ifju ur mindig olyan szeliden nézett reá és olyan szépen beszélt vele, hogy nem volt lelke a hosszunyelű juhász-kampót reáemelni. Mikor pedig olyasmit is kezdett hallani, hogy az ifju ur milyen rendkívül erős ember, akkor még talán nagyobb kedve lett a mérközésére.

Mint a világon mindennek, úgy ennek is sora esett. Egy délután az ifju gazda kilovagolt a

Ha baráti kezet óhajtanak nyújtani s megakarják végre szüntetni azt az értelmetlen ellenségeskedést, melyet hol nyíltan, hol titokban ellenünk folytatnak, akkor mi szívesen fogadjuk azt s igyekszünk nemzetiségi érzékenységünknek ahol csak módunkban áll előzékenységet tanusítani, de ha a harcot többre becsülik a békes együttműködésnél, akkor annak sem fogunk kitérni.

A magyar kar még mindig elég erős arra, hogy megfékezze, megfenyítse azokat, akik igaztalanul bántani merészelik itt bent a mi országunkban, avagy a külföldön, a megfizetett s félrevezetett sajtóban!

A csucsa vasut.

A közérdek fölismerése és annak erőteljes keresztülvitele az egyik legfőbb tényezője vidékek és országok boldogulásának. Ha ezt a tételt magunkra alkalmazzuk, akkor meg kell állapítanom, hogy mindkettő tekintetében sok kívánni való van a mi vármegyei közéletünkben. Ennek pedig főoka az itt lakó magyarságnak aránylag nem nagy száma, gazdasági elmaradottsága és megyénknek a fővárostól, mint politikai, gazdasági és közművelődési központtól való távoli fekvése.

A mi feladatunkat az képezi, hogy ezen segítsünk. És segíteni lehet is. Legfőképpen pedig módunkban áll a közlekedési viszonyokon javítani s ezzel gazdasági életünket előbbre vinni.

Ha mostani vasuti összeköttetéseinket figyelembe vesszük, akkor a helyzet a következő: Zilah Nagykárolyon át van Budapesttől 293 + 92, összesen 385 kilométernyire, Kolozsvártól 162 klm.-re a Szamosvölgyin át. A legrövidebb utazási idő Budapestre 12 óra, Kolozsvárra 6 $\frac{1}{2}$ óra, jöllehet Zilah légvonalban közelebb fekszik Budapesthez, mint Kolozsvár és így direkt gyorsvonati összeköttetés esetén 6—7 óra alatt elérhető volna, nem is beszélve Kolozsvárról, ahová váltott lovakkal szinte hamarabb lehetne eljutni kocsival, mint vonaton.

Ezek azonban csak elméleti lehetőségek. Mert két dologgal számolnunk kell. Az egyik az, hogy a kiépített fővonalak elkerültek a vármegyét s így most már ezekhez kell alkalmazkodnunk. A másik pedig a legyőzhetetlen

*Ezen, a szilágysomlyó—csucsa vasut kiépítését érdekes megvilágításban feltüntető közleményt a »Szilágysomlyó« mult heti számából vettük át s azzal közelebbről foglalkozni fogunk. Szerk.

pusztára s a juhnyáj mellett megállva lováról leszállott s beszédbe elegyedett a bojtárral, aki már ma nagyon rossz kedvében lehetett, mert a kérdésekre csak úgy félvállról felelgetett, a mit az ifju ur végre is meguntván, kemény hangon szólott a bojtárra:

— Te Pista... úgy látszik elfeledkeztél róla, hogy a gazdáddal beszélsz!...

A bojtár látta, hogy érkezett az alkalom s durva hangon felelt vissza:

— Ugy beszélek, ahogy nekem tetszik... Ha nem tetszik az urnak, ne hallgassa!...

Az a szép, szelid arc erre a durva hangra egyszerre egy indulatos, vad férfiarccá változott, azok a szelid, barna szemek üregeikből kidagadva villámokat szórtak s a következő pillanatban egy hatalmas tenyér úgy csapott a bojtár arcába, hogy ez megszédülve tántorgott hátra. De csak egy perce... A következő pillanatban a Pista gyerek szürét, kalapját ledobta, megragadta végénél fogva a nehéz pásztorbotot s magasra emelve sujtott azzal gazdájára felé. Ez egy könnyed mozdulattal megragadta a súlyos botot s a következő pillanatban az kettőtörve hullott a földre. A bojtár hátraugrott, bő, borjuszájú ingét egy pillanat alatt mindkét karján guzsba csavarva, könyökeihez erősítette s meztelen karokkal, vérben forgó szemekkel rohant az ifjura. Ez nyugodtan bevárta a támadást s mikor a bojtár közelébe érkezett, megragadta a juhász vastag mellényét, az embert pehelyként emelte a levegőbe s messze dobta magától. A bojtár kettőt-hármat fordulva a magasban, arca esett a gypepre s ott maradt mozdulatlanul. Az ifju ur odament hozzá, hanyatt fordí-

természeti akadályok figyelmébe vétele a jövőben még létesíthető összeköttetésekre nézve.

És itt nem is lehet a teendők fölött még vitatkozni sem. Egy tekintet a térképre mindenkit meggyőz afelől, hogy az egyetlen lehetséges és sürgős vasutépítés a Zilah—Szilágysomlyó—csucsa vonal létesítése.

A fenti távolsági viszonyok ez által akként módosulnának, hogy Budapest Csucsán át már körülbelül 378 klm.-re esnék, mi gyorsvonattal közel 3 órai megtakarítást jelent. Kolozsvár pedig körülbelül 122 klm.-re volna, ami szintén 3 órával hamarabb tehető meg, ha a csucsa vonal hosszát 30 klm.-re számítjuk.

Szilágysomlyó fekvésénél fogva és a Nagyvárád—székelyhídi vonal kiépítése után valamivel kedvezőbb helyzetben van, de a csucsa vonallal ők is két órát takarítanak meg Nagyvárád felé, Kolozsvár felé azonban a különbözet a Zilah—kolozsvári uttal szemben aránytalanul nagyobb.

Ezzel kétségtelenül be van igazolva a csucsa vonal előnyös volta a személyforgalomra nézve. Az összeforgalom tekintetében a tarifális tételeket nem tehetem összehasonlítás tárgyává, de aki tudja, hogy a vicinálisok árszabása jelentékenyen magasabb a M. A. V.-énál és ha figyelembe vesszük, hogy a Budapest—Nagyvárad—zilahi utvonal egészben is hosszabb, mint a Budapest—Csucsa—zilahi új vonal s azonkívül a vicinális rész 92 klm. helyett csak kb. 50-et tenne ki, az tisztában lehet azzal is, hogy a teheráru díjszabása is lényegesen csökkenne.

Ami a tervezett vonalrész országos közérdekű voltát illeti, itt még inkább nyert ügyünk van. A Nagyvárád—kolozsvári fővonalban egyetlen vicinális sem ágazik be. Ez a leghosszabb fővonalrész az országban (153 klm.), melynek nincsen vicinális vasuti tápláló ereze. Ep ezért az új vonal közgazdaságilag sokkal jobban kifizeti magát, mint vármegyénk összes többi vasutjai.

Egy óriási kihasználatlan terület fekszik a vonaltól északra és délre, amely körül van véve csupa zsák vonatokkal és fejállomásokkal (Szilágysomlyó, Zilah, Zalatna, Brád, Menyháza, Vaskó, Dobrest) Valóságos nagy nemzeti érdek volna ezt a területet északról—délre vasuti vonallal áttörni s ennek a természeti nagy nehézségeken kívül csak a mi nagy szerénységünk és elhagyatottságunk az akadálya.

Amde a magunk részéről mi nem várhatunk arra, míg ez a nagy kérdés a magunk egészében megoldást nyer. Nem is szükséges ez, mert a Zilah—csucsa vonalrész meg

építése ma jó formán csak tőlünk függ s ennek pénzügyi akadályai is alig vannak.

Szilágysomlyó igen tekintélyes összegű hozzájárulást szavazott meg. E határozat most van jóváhagyás alatt. E tekintetben folytatott tárgyalásaim arról győzték meg, hogy ha mi magunk meg nem hiszünk, a határozat a miniszteri megerősítést elnyeri, legfeljebb azon változtatással, hogy a tőke helyett a járadékot fogja a megye a vasut rendelkezésére bocsáthatni s a kölcsönt majd a vasutársaság veszi föl, ami utóvégre nem lényeges különbség s talán ránk nézve még előnyösebb is.

A mi minket illet: a vasuti vonallal kielégítést nyerne egyformán a két versengő város érdeke. Amíg csakis a Szilágysomlyó—csucsa vonalról volt szó: épen Zilah városára való tekintettel nem kívántam a mozgalomban aktív részt venni. De most, amikor az új terv szerint a krasznai járásnak vasutal való ellátása akként történne, hogy az egész vonal egyszerre épülne ki s ezzel Zilah a lehető legkedvezőbb összeköttetéseket kapná meg, szívvel lélekkel magamévá teszem s dolgozom érte.

A különféle vitatkozásokban a vasut-terv ellen csupán kétirányú ellenvetés volt hallható. Az egyik szerint: nekünk nem vicinális kell, hanem fővonal. A másik pedig úgy hangzott, hogy Szilágysomlyó Nagynyeddel köttessék össze, Zilah pedig Kolozsvárral—másodszor is.

Nem kell soká vesződnünk, hogy mindenik tervezet lehetetlen voltát igazoljuk. Fővonalat mi aligha kaphatunk. Legfeljebb akkor, ha a Budapest—odessza, vagy a Budapest—galaczi nemzetközi vonal létesül. Mindkét vonal kiépítése hasznunkra lesz, de azt hiszem mindkettő többé-kevébbé elkerül már minket, illetve Kolozsvárig a predeáli vonalon fog haladni.

A Szilágysomlyó—nagynyedi vonal kivitele képtelenség, épen ilyen a Zilah—kolozsvári vonalé is. Ez utóbbi több, mint 11 millióba kerülne és ha meg lenne is, nem nyernénk vele semmit, mert nekünk nem Erdély felé, hanem Budapest felé kell a jó, olcsó és gyors összeköttetést keresnünk s a csucsa vonal a legrövidebb és legolcsóbb lehetséges ut Kolozsvár—Báffyhyunad felé is.

Nem mulaszthatom el itt még két dologra rámutatni. Az egyik az, hogy a Szilágysomlyó—csucsa vonal kiépítése olyan közszükség, hogy az előbb vagy utóbb, így is, úgy is meg lesz. Zilah városának rossz szolgálatot tesz tehát az, aki a várost ki akarja vonni e kombinációból,

ről, pedig én holtig akarom szolgálni a tekintetes urat.

— Megigérem Pista, hogy senki nem fogja megtudni.

A bojtár felemelte lesütött szemét s az ifju arcába nézett.

— Tekintetes uram, még egy kérésem volna. Engedje meg, hogy megtapogassam azt a kart, a melyik Rengő Pistát így csuffá tette.

Az ifju ur mosolyogva nyújtotta oda a juhásznak. Ez lassan, műértőleg végigtapogatta az eléje nyújtott kart. Olyan volt az, mint egy tölgyfa vastag, letört ága. Kemény, mint az acél és annak a most keztyűtlen fehér kéznek az ujjai, mint a vaskapcsok.

A bojtár kezébe vette az ifju kezét, gyönyörködve tapogatta, nézegette s aztán megszólalt:

— Tekintetes uram! Senkinek e világon soha kezet nem csókoltam. Még az apámnak sem... Engedje meg, hogy ezt megcsókolhassam.

Aztán lehajlott — s mielőtt az ifju megakadályozhatta volna, — megcsókolta a kezét.

* * *

A történetet az ifju soha sem beszélte el senkinek, még nekem sem, akivel pedig hosszú évtizedeken át igen gyakran összejöttünk, — hanem elbeszélte pár évvel ezelőtt egy hetven éves galambősz haju juhászszámadó, ... az öreg Rengő István.

Nemo.

ahelyett, hogy abba bekapcsolná. A másik pedig az, hogy a megyében a krasznai az egyetlen járás, amelynek ez idő szerint még egyáltalán nincs vasútja, pedig e járás közönsége épp úgy viseli a többi vasutak építéséből reá eső terhet, mint azok, kik a hasznát is jobban élvezik. Ideje tehát ezt a méltánytalan helyzetet orvosolni.

Az új vonalak által igaz, hogy Kraszna várossá fejlődne és a Kraszna egész völge felvirágoznék, de ennek Zilah és Szilágyosomlyó szintén nagy, sőt nagyobb hasznát is látná.

Végül csak annyit, hogy ez utóbbi hetekben mindenfelől azt hallom, hogy a vasút építése megkezdett. Keresem a híresztelés forrását és azt kell hallanom, hogy ezt a legutóbbi miniszteri leiratban találják azok, kik annak se tartalmát, se létjöttének okát nem ismerik. Én mindkettőt ismerem és így tudom azt, hogy ez a leirat előzetes megállapítás alapján jött létre épen a vonat létesíthetése érdekében. Tartalma pedig az, hogy a miniszterium, mielőtt a megyei határozat jóváhagyása fölött döntene, föl hívja a vármegyét, hogy adatokkal támogatva mutassa ki a vasút közgazdasági előnyeit és azon megtakarításokat, melyek az érintett állami és megyei utaknál elérhetőek lesznek, ha a vasut megépül.

Ezt a leiratot azért kellett leküldeni, mert a törzsrészesvények jegyzése a megyei uti alap terhére van megszavazva és mert a vasut ügye közgazdasági szempontból még egyáltalán nem is lett tárgyalva. Téves tehát az a fenti híresztelés. Ellenben igaz az, hogy odafönn az irányadó tényezők teljesen magukévá tették a vonatepítés tervét, ennek kifejezést adtak a Szilágyosomlyó—csucsai rész közigazgatási bejárása alkalmával is és azóta is több ízben.

A Zilah—krasznai vonalrész előmunkálatai azonban még teljesen kidolgozatlanok. A megyei határozaton kívül még csak annyi történt, hogy Visnovsky Sándor tervező mérnök ur egy katonai téképen kirajzolta a vonalat Egrespatak—Magyarkeczel irányában és ezt a tervet az alispán urhoz leküldötte. Azóta ez is ott fekszik. Ez az új terv igen fontos a régiekkel szemben. A vonal is rövidebb lesz így de Zilah városát különösen érdekli, mert úgy lenne végig vezetve, hogy az állomás ezáltal megszűnne fejjálmás lenni és a városban, a megyeház fölött egy új személy-pályaudvar létesülne, úgy, hogy az utazó közönség közvetlenül a városban szállna föl a vonatra.

Ezekben igyekeztem vázolni a új vonal fontosságát és teszem ezt most, midőn a miniszterium elé kerül. Teszem azért, hogy az összes irányadó tényezőt és a helyi közvélemény figyelmét e fontos ügyre fölhívjam.

Egyesítsük minden erőnket és befolyásunkat, hogy a vonal mielőbb fölépüljön. Odafönn minden előzetes garancia megvan erre nézve. Nem úgy azonban nálunk, akiknek érdekéről és boldogulásáról van szó. Itt százféle mende-monda, kortes beszéd áll az utban és azonkívül az a mérhetetlen közöny és lassúság, hogy itt évek kellenek, hogy annyit tegyünk, amennyit mások hetek alatt elvégeznek.

A miniszteriumban arról panaszkodnak, hogy az engedményesek hónapok óta nem adtak választ a hozzájuk intézett fölhívásra, a tervező mérnök még abban a helyzetben sincs, hogy az előzetes tervet a Zilah—Krasznai részre megcsinálhassa, a megyei határozat jóváhagyása pedig nem is tárgyalható addig, míg a belügyminiszteri leiratra a válasz vissza nem megy.

Az idő pedig telik. Mi egymásnak panaszkodunk, ahelyett, hogy a cselekvéshez látnánk. Az egész országban pedig a legkevésbé szükséges vasutak is egymásután nyílnak meg, a miénket pedig már 30 év óta tervezik és mikor már mindenki hozzájárult, akkor mindenki abban akarja hagyni egy kőszá és alaptalan bir alapján.

Lássunk tehát a munkához!

Lengyel Zoltán.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha meghalok . . .

Ha meghalok majd — szinte látom —
Csöndes lesz kis legénytanyám.
Nincs szeretőm, nincsen barátom,
Ki könnyeket hullatna rám.

És mondják szerte majd a házbán
A férfiak és az asszonyok:
Odafönn a padlásszobában
A szegény versíró — halott.

Cikket is irnak itt-ott róllam:
Nyomorgott és dalokat írt —
S a szobaasszony majd kisöpri
A sok, telefirkált papírt.

Ahol ösmertek, mondogatják:
No, most már megnyugszik szegény,
Hisz annyi dőre vágyat, álmot
Hordott a szíve rejtekén.

. . . S a lány, akihez eldaloltam
Annyi forró szerelmi dalt,
Egy pillanatra elmélázik,
Sőt, talán még föl is sóhajt.

A koporsóm után se jön majd
Senki busongva, könnyezően,
Ha csak nem néhány fejcsóváló
Hoppon maradt — hitelezőm.

Valaki fog sajnálni mégis —
Az én hűséges kis kutyám,
Érzi szegény majd, hogy még rosszabb
Sorja lesz neki ezután.

Farkas Imre.

A Kaszinó örökös tagja.

Hirt adtunk annak idején arról, hogy a Kaszinó-egyesület Domby László negyvennyolcas honvéd főhadnagyot, aki a kaszinónak 59 éven át tagja volt, örökös disztagiának választotta meg. A köztisztelőben és szeretetben álló öreg urnak a választógyűlési jegyzőkönyv kivonatát egy küldöttség adta át, mely Faragó Sándor ügyvéd, kaszinóelnökkel az élén Nagy Gyula és Farkas Ödön kaszinótárgyakból állott.

A jegyzőkönyvi kivonat átadásakor az ünnepelt Faragó Sándor elnök következő beszéddel üdvözölte:

Gróf Széchenyi István, kit az utókor a legnagyobb névvel tisztelt meg, a magyar szellem ébresztésére, fejlesztésére, a zsenge korát élő magyar irodalom pártolására és nemzeti művelődésünk előmozdítására a múlt század 3-ik évtizedében állította fel Budapesten az első magyar Kaszinót.

Alig két évvel később Szilágyosomlyó városnak és vidékének néhány fenkölt lelkű lakosa megértvén a kor intő szavát, hasonló céllal alapította a szilágyosomlyói Kaszinót. Attól fogva — bár a kezdet nehézségeivel küzdve — Kaszinónk nemes hivatását fényesen töltötte be egész az 1850-ik évig, midőn dicső emlékü szabadságharcunk elfojtása után a minden társasági összejevetelt és minden együletet gyanus szemmel néző rémuralom Kaszinónkat is policiális felügyelet alá vette. Valószínűleg a policiális felügyelettel járó zaklatások és talán a nemzetnek akkori lehangoltsága és elcsüggedése is Kaszinónk tagjainak létszámát 1850-ben annyira lepassztották, hogy fennállása szinte kétségessé vált. Vezetői azonban nem adták fel a

jobb jövő iránti reményt és reményükben nem is csalatkoztak, mert a kidőlt helyébe az ifjabb nemzedékből új tagok léptek be a Kaszinóba. Ilyen, a legválságosabb időben belépett új tag volt 1851-ben kedves Laci bátyám is. Mikor kezéből kicsavarták a szabadságvédő kardot, akkor lépett be Kaszinónkba, hogy abban, mint kulturintézményben munkálja nemzetünk és társadalmunk nagy érdekeit.

Attól kezdve, tehát már szinte 60 éven keresztül csaknem állandóan buzgó tagja és több éven keresztül tevékeny és hű tisztviselője volt Kaszinónknak egész az 1909-ik évig, mikor betegeskedésére és agg korára való hivatkozással körünkől kilépett. Kilépését a felhozott okok súlyosságára való tekintetből Kaszinónk választmánya tudásul vette ugyan, de abba, hogy a szeretet azon köteléke, mely Kaszinónkhoz csaknem egy emberöltőn át fűzte, végkép megszakadjon, nem tudott bele nyugodni, hanem módot keresett arra, hogy a szeretet szálait megújítsa, szorosabbra fűzze és maradandóvá tegye. Erre legalkalmasabbnak találta azt, hogy a közgyűlésnek ajánlja, miszerint kedves Bátyámat örökös disztagiává válassza meg. A választmány ezen javaslatát a közgyűlés örömmel és egyhangulag elfogadván, az erről szóló jegyzőkönyvet a közgyűlés megbízásából midőn átnyújtjuk, egyfelől kérjük hogy Kaszinónk örökös disztagiává való megválasztását elfogadni és azt nagybecsülésünk, tiszteletünk és szeretetünk zálogának tekinteni méltóztassék, másfelől kívánjuk, hogy a mindenható Isten még sok örömmel és boldogsággal áldja meg és sokáig éltesse.

Az idők sulya alatt megtört negyvennyolcas könnytől csillogó szemmel meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Trásy András debreceni joggyakorlatot a szilágyosomlyói kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

— **Lelkész-változás.** Szentkirályi Zoltán görögöni r. kath. adminisztrátor lelkész hasonló minőségben Biharba helyezett át s helyébe adminisztrátorrá Pércsy Márton helyettes adminisztrátor neveztetett ki.

— **Új körorvos.** Csicseri Orosz János dr.-t ngerháton körorvossá választották meg.

— **Áthelyezés.** Erdődy Sándor bessenyőfalui állami tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonló minőségben a szatmári szőlőhegyi állami iskolához helyezte át.

— **Esküvő.** Zombori Jenő zilahi kir. járásbíróshoz végrehajtó július 30-án tartotta esküvőjét Szegeden Czibula Ilonkával, Czibula István postafőtiszt leányával.

— **A miniszterek fogadónapjai.** Khuen Hédervári Károly gróf miniszterelnök leiratokat intézett a vármegyék főispánjához, amelyben felhívja a főispánokat, hogy a nagyközönség tájékoztatására tegye közhírré az egyes szakminiszterek fogadónapjait. A leirat szerint a miniszterek fogadónapjai a következők: A miniszterelnök, ugysis mint belügyminiszter minden csütörtökön délután 5 órakor ad általános kihallgatást a belügyminiszteri palotában. A pénzügyminiszter előzetes bejelentés mellett minden szerdán délután fél 5 órakor, a földmívelésügyi miniszter minden pénteken délután fél 5 órakor, a földmívelésügyi miniszter minden pénteken délután fél 5 órakor ad általános kihallgatást, (akadályoztatása kellő időben a napi sajtóban közzétételük) a kereskedelmi miniszter egyelőre nem ad általános kihallgatást, azonban minden hétköznapi fogad délután 1-től fél 3 óráig. A kultuszminiszter pénteken délután 4 órakor, az igazságügyminiszter előzetes bejelentés mellett minden csütörtökön délután 12 órakor, a honvédelmi miniszter pedig csütörtökön délelőtt 10-től 12 óráig fogad, vidékieket hétköznapiokon a rendes hivatalos órák alatt is.

— **Káplánkinevezés.** Kenessey Béla erdélyi ref. püspök Jakab Viktort a tásnádi ref. egyházhoz segédlelkészül további egy évi időtartamra kinevezte.

Ha fáj a feje,

ne tétovázzék, hanem
használgon azonnal

Beretvás-pasztillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér.

Készíti Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva.

48—52

Kapható minden gyógyszerárban.
Három doboznál ingyen postai szállítás.

— **Táncmulatság.** Rendkívül sikerültnek ígérkezik az a táncmulatság, melyet dr. Ajtai K. Pál, Ajtay Ferenc, Ajtay Sándor, Balta Gyula, Balta Zoltán, dr. Berényi János, dr. Bihary Kálmán, Domokos Ernő, dr. Érsek Géza, dr. Faragó József, Ifj. Faragó Sándor, Gaszner Károly, dr. Golglancz Nándor, Halliarszky Albert, Halmágyi Ernő, dr. Keller Márton, Konecz Sándor, Nagy József, Nussbaum Miklós, Porjesz Aladár, Rosenberg Zoltán, br. Sahlhausen Nándor, Sámuel Vilmos, dr. Schwartz Sándor, Sipos Gyula, Sonea Flórián, dr. V. Szabó Lajos, Szalavetz Bertalan, dr. Székely Sándor, Szmercsányi Béla, Thorday László, Udvari József, Vásárhelyi Miklós, Weinberger Gyula, dr. Weisz Samu, tagokból álló bizottság 1910. augusztus 13-án a malomerdői mulatóban rendez. A meghívókat most küldötték szét. A mulatságot a jelzett napon kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

— **Ég az ecsedi láp.** A vármegyénkkel szomszédos ecsedi láp a Halmos tanya körül meggyult és már több nap óta nagy területen ég.

— **A Lifka-Bioskop,** mely pár napi itt tartózkodása alatt valósággal lázba hozta városunk közönségét, tiszta, szép, nagy képeivel naponta zsúfolt ház előtt tartja előadásait. Ma csütörtökön színrre kerül a budapesti Uránia magyar tudományos színház nagysikerű állandó műsordarabja, a „Francia Forradalom” Pekár Gyulától, melyet a Bioskop igazgatóságának csak áldozatok árán sikerült csupán egy, a mai előadásra megszerezni. Olvasóink figyelmébe ajánljuk e nagyszerű Bioskop megtekintését, miután csak pár napig időzik városunkban.

— **Az éjjeli őrhatalma.** Mocsolya községben Veres Lajos éjjeli őrt július 24-én halva találták a piacon. Halálát az a szurás okozta, amit a fejébe kapott. A tettes kiderítése végett a csendőrség erős nyomozást indított.

— **Ebzárhat Zilahon.** Zilahon hatóságilag megállapított veszettség miatt a város bel- és külterületén levő kutyákra 40 napi zárlatot rendelt el a rendőrkapitány.

— **Nyári táncmulatság.** A református egyház folyó hó 7-én tartja meg a Malomerdőben az évenként szokásos nyári mulatságát, amely, amint az előjelekből következtetni lehet, látogatott és vig kedélyű lesz.

— **Drótnélküli táviratozás a földrétegeken keresztül.** Néhány héttel ezelőtt végigjárta a világsajtót az a hír, hogy Stahrman A. F. angol mérnöknek sikerült egy olyan szerkezetet felfedezni, amely lehetővé teszi, hogy elektromos hullámok segítségével a földrétegeken keresztül is érintkezni lehet. Ennek a felfedezésnek különösen bányászatonál volna nagy fontossága, ahol esetleg szerencsétlenség alkalmával az élve bontrekkelt bányászokkal ily módon érintkezni lehetne. A világraszóló felfedezésről szóló híradás akkor még nélkülözötte a valószínűséget, mert a közelebbi részletek hiányoztak. Időközben azonban Löwi és Leimbach, göttingai fizikus tanárok önállóan foglalkozni kezdtek a dologgal és a Hercymakálbányákban végzett kísérleteik során egyszerű készülék segítségével sikerült az elektromos hullámokat nagyobb távolságokra is észrevehetővé tenniük. A több százméternyi mélységen keresztül folytatott kísérletek fényesen sikerültek és így a rendszer életrevalóságában most már nem lehet kételkedni.

— **Zsidó gyarmat Texasban.** Néhány Texasban lakó gazdag zsidó, kikbezz Shiff Jakab közismert többszörös milliós is csatlakozott, Galveston és Houston közt 50,000 acre földet vásárolt, amelyen az Európából, különösen Oroszországból kiutasított, vagy kivándorolt zsidókat akarják letelepíteni. A telepítési bizottság tervei szerint minden családnak körülbelül 20 acre földet, egy a társaság költségén épített házat, egy lovat, egy tehenet és munkaszerszámokat adnának. Az első évben a szükséges élelmiszerekkel is ellátnák a telepítvényeseket, a birtok értékének törlesztése 25 évi részletekben történne.

— **Kivándorlás Ausztria—Magyarországból.** Épp most megjelent hivatalos kimutatás szerint a múlt évben Ausztria—Magyarországból 170,191-en vándoroltak ki Amerikába. Ezek között 27,941 magyar és 21,096 német volt. A többiek más nemzetiségűek. Ugyanez

időszakban Ausztria—Magyarországba 11,026 magyar és 4278 német vándorolt vissza Amerikából.

— **Terménybiztosítás a hadsereg részére.** A nagyszebeni cs. és kir. hadtest hadbiztosítása a területére illetékes cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok 1910. október 1-től 1911. évi szeptember hó 30-ig terjedő egy évi széná, alomszalma, szecska, ágyaszalma, tűzifa és kőszén szükségletének biztosítására versenytárgyalást hirdetett. A versenytárgyalások és pedig a Kolozsváron, Besztercén és Marosvásárhelyen elhelyezett csapatok szükségletei biztosítására Kolozsváron a cs. kir. élelmezési raktárnál 1910. évi augusztus hó 10-én, az Abrudbányán, Erzsébetvároson, Szászvároson és Szászsebesen elhelyezett csapatok szükségleteinek biztosítására pedig Gyulafehérváron 1910. évi augusztus hó 8-án a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál, tartatnak meg. Az ide vonatkozó írásbeli ajánlatoknak legkésőbb a tárgyalásokra kitűzött napon délelőtt 10-ig kell beérkezniük a megnevezett élelmezési raktárok parancsnokságához. Bővebb felvilágosítást nyújt a nagyszebeni cs. és kir. 12-ik hadtest hadbizottsága, a minta pedig a kolozsvári iparkamara irodájában is megtekinthető.

— **Tánciskola.** Zélinger Adolf okleveles táncmester folyó hó 3-ától kezdve naponként esti 5—7 óra között gyermekek, 8—10 óra között pedig a felnőttek számára táncanfolyamot nyitott. Zélinger táncmestert az itteni közönség előző évekről kedvezően ismeri: felesleges tehát különösebben felhívni tanfolyamára a figyelmet.

— **Küzdelem a növénybetegségek ellen.** A magyarvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás azzal a kérelem járul az ország valamennyi gazdálkodójához és kertészkedőjéhez, ugyancsak mindazokhoz, akik a mezőgazdaság és kertészet iránt érdeklődnek, szíveskedjenek az illetők minden egyes esetben, amikor a gazdasági és kerti növényeiken gombák (bakteriumok) által okozott betegségek vagy pedig kedvezőtlen időjárási és talajviszonyokból eredő gyenge fejlődést észlelnek, a helyi viszonyok kimerítő ismertetése mellett, az állomást értesíteni és a beteg növényből a baj megállapítása végett mintát beküldeni. Komoly baj esetén az állomás szakértőt is küld a helyszínre. A felvilágosításokat díjmentesen adja meg, a minták vizsgálatát ingyen végzi, sőt általános érdekű esetekben szakközegeit is ingyen küldi ki a helyszíni vizsgálat megejtésére, esetleg a védekezési eljárás vezetésére.

— **Az író telefon.** A forgalmi életben forradalmat fog kelteni az a találmány, amely már vagy két év óta megvan a papirosan, de gyakorlatilag most vált be Londonban. A találmánynak távolbairó készülék a neve és, ha felszerelik vele a rendes telefont, akkor lehetővé válik az írásos érintkezés is. Meglehetősen egyszerű a készülék szerkezete. A főalkotórész egy acélkeret, amelybe bele kell erősíteni egy darab papirost. Ez az acélkeret villamosdrót utján összeköttetésben van a telefontal. Ha már most szavakban, vagy számokban feljegyzünk valamit az acélkeretbe foglalt papirosra, akkor az írásunk pontosan megjelenik a felvevő készüléken. Az egészen kis készülék könnyen és olcsón alkalmazható akár a fali telefonhoz. Hogy mekkora jelentősége van a találmánynak, azt nem nehéz elképzelni. Mondjuk például, hogy valaki elmegy hazulról, mert valami sürgős dolga akad, de vár valahonnan telefon-értesítést. Ilyen esetben nyugotán eltávozhat, ha nem is marad otthon senki, aki a telefonüzenetet átvegye. Csak be kell kapcsolni a távolbairó készülék felvevőjét. Aztán, ha jelenkezik a felhívó és nem kap választ, úgy működésbe hozza az ő távolbairó készülékét és leírja a közlendőt. Amikor a másik fél visszatér, írásban megtalálja az értesítést. Angolországban a találmány érekesítése National Telewreter Company címmel társaság alakult. A társaság a minap próbálta ki a találmányt és a próba kielégítő sikerrel járt.

— **Dreadnaughtok és aeroplan.** A legnagyobb titokban érdekes kísérleteket tett az amerikai hadiflotta több aeroplannal. Nyílt tengeren uszó dokkokra hatalmas vaspáncélokat fektettek le, vastagabbakat, mint a minőkkel a modern technika a legújabb cirkálójákat páncélozza s aztán Graham Wright repülőgépen

versenyt futva a hadi kiötöböl induló flottával, a Dreadnoughtokkal, megelőzte ezeket és bombákat hajított a páncélokra. Az eredmény remületes volt. A bombák szilánkokká zúzták a vastag páncélokat s mire a flotta odaért, elpusztult a markirozott hajóhad. A kísérletek bebizonyították, hogy a repülőgépek sokkal veszedelemesebbek a hajóhadakra nézve, semmint a tengeralattjáró naszádok és torpedók. Hiresztelik, hogy a pompásan sikerült gyakorlat következtében az Egyesült-Államok haditengerészeti kormányja már is egész aeroplánflottát épített.

— **Gépipari Kiállítás.** A „Magyar Vas-kereskedők Országos Egyesülete” József főherceg ő fensége védnöksége alatt és a keresk. kormány támogatásával Budapesten a városligeti iparsarnokban 1911. évi május és június hónapokban „Nemzetközi vas és gépipari ujdonságok és szabadalmak” kiállítást rendez. E kiállítás célja a vaskereskedőknek, vasipari telepeknek és a nagyközönségnek a vasipar terén az utóbbi években felmerült ujdonságokat és szabadalmakat bemutatni. Súlyt helyez a kiállítás érdekes és életrevaló vas- és gépipari szabadalmak felkutatására és bemutatására. Evenként sok száz vasszakmát érdeklő szabadalom lesz egyedül Magyarországon kiadva, melyek a köz részére részint tökélség, részint értékesítési forum hiányában elvesznek és e kiállításnak lesz a feladata a praktikus és értékes szabadalmakat az értékesítő alkalmakkal összeköttetésbe hozni. A kiállítás vasipari cikkek, háztartási, valamint kisebb ipari és gazdasági gépekre, motorokra, közlekedésügyi, építkezési, hadászati, és tengerészeti, műszaki üzemi cikkek stb. helyezi a fő súlyt, de azért nagyobb gépek modellek, vagy rajzok alapján is bemutathatók. Bemutatásra kerülnek olyan tárgyak is, melyek ugyan nincsenek szabadalmazva, de a melyek az utolsó 2—3 évben kerültek forgalomba és a melyeket nagyobb körben kívánnak terjesztetni. A továbbiakra nézve u. m. bejelentések, térdijak, fuvarkezdmény stb. a kiállítás irodája Budapest, VI., Gyár-utca 38 szám. szívesen ad felvilágosítást.

— **Irodalmi ismertetés.** Kitűnő gyakorlati kézikönyv jelent meg dr. Ladányi Lajos Budapesti gyakorló ügyvéd, ny. törvényszéki albiró tollából, melyet bevezetéssel dr. Gaál Vilmos budapesti kir. ítélőtáblabíró látott el. A munka melynek címe „Biráskodás Házassági Perekben” a házassági törvényt dolgozza fel 130 kimerítően megköltött határozat alakjában. Tartalmazza a házassági perrendtartást a házassági törvény szövegével és a vonatkozó miniszteri rendeletekkel. Bőven ismerteti a judikaturát is. Különösen az olyan kezdő jogászra bir megbecsülhetetlen értékkel, aki a jogélet valamely különlegesebb ágával ritkábban foglalkozik. Dr. Gaál Vilmos szerint „a szerző művének legkitűnőbb tulajdonsága a szabotosság. Minden benne van a mintáiban, amiről a bírónak döntenie kell és nincs benne semmi felesleges. „A Magyar Büntető Törvények és Szabályok Magyarázatokkal és Jegyzetekkel”, című gyakorlati munka, melyet Vaszi György székesfővárosi tisztviselő, Szij Géza m. kir. csendőrszázados, K. Nagy Sándor ítélőtáblai bíró, Körner Károly m. kir. csendőrszázados szerkesztettek, nem rég hagyta el a sajtót. A gyakorlati célokat szolgáló munka részletesen ismerteti az egész nyomozó eljárást és tartalmazza a büntető törvénykönyvet, a kihágási büntető törvénykönyvet, az összes, miniszteri rendeletekben és statutumokban megállapított kihágásokat, a bünvádi perrendtartással és egyéb eljárási szabályokkal együtt. A nyomozó hatóságoknak és közegekre nézve nélkülözhetetlen. A könyv a Franklin Társulat kiadásában jelent meg. Ara 8 K. Eljárás Kisebb Polgári Peres Ügyekben. Irta Vaszy György. A községi bíróság előtti eljárást ismerteti azon nagyfontosságú változtatásokkal együtt, a melyeket a somás törvény életbeléptetése a községi biráskodás terén előidézett. A végrehajtási novellát is tartalmazza. Kapható a szerzőnél, Budapesten, a IV. ker. előjáróságnál. Ara 2 korona.

Szinészet.

A szezon utolsó estéit csaknem kizárólag operettek foglalták le.

Szerdán a „Vig özvegy“-et láttuk jó előadásban Balla Mariskával (Hanna), Lugossy Irénnel (Valencien), Barics Gyulával (Daniló), Rónai Imrével (Zeta Mirkó) a főbb szerepekben.

Csütörtökön egy Fall-féle meglehetősen gyenge operett, a „Kedélyes paraszt“ volt műsoron. Balla Mariska (Anamirl), Somogyi Károly (Lindoberer) és Rónai (Scheichelroiter) tercettje, — Burányiné (Lizi) és a kis Szelényi Lili (Szepeke) duettje tetszett különösebben a közönségnek.

Péntek. Barics Gyula jutalomjátékául az „Aranyvirág“ operettet adták kevés számú közönség előtt; pedig Barics Gyula a zsfolt házat méltán megérdemelte volna. Beppó szerepében partnerével, H. Balla Mariskával (Aranyvirág) együtt pompás alakítást produkált. Lugossy Irén (Ellen) és Somogyi Károly (Harry) működtek közre az előadás sikerre vitelében.

Szombat. A falusi magyar társadalom kissé erős vonásokkal, de jellemzően megrajzolt képét szemléltették Bródy Sándor „A tanítónő“ című nagyszerű színművében. A címszerepet Lugossy Irén játszotta; a második és harmadik felvonásban konstatálhattuk, hogy mint drámai színésznő is megállja a helyét. Partnere Szilágyi Ernő (ifj. Nagy István) mint rendesen, ebben a darabban is érvényre juttatta tehetségét. Wirth Sári (kántorkisasszony), Gömör Vilma (Hray Ida) kisebb szerepeiket jól töltötték be. Sipos Zoltán (tanító), Somogyi Károly (id. Nagy István), Molnár József (szolgabíró), Kőszegi (törvénybíró) jellegzetes alakok voltak.

Vasárnap. Délután egy angol operett, a „Bákirály“ ment majdnem egészen üres ház előtt. A nézőtér üressége azonban egy cseppet sem zavarta a színészeket. Roos Jenő (a herceg) aki ebben a darabban nagyobb szerephez jutott, H. Balla Mariska (Angela), Rónai (Sir John Cristal), Szelényi Emilia (Lady Cristal), Lugossy Irén (Sophie), Wirth Sári (Honorina), Gömör Vilma (Lady Catterham) maguk mulattak legjobban a színdarabon.

A bucsuzóul rendezett esti kabaré-előadásra, — hogy Heves Bélának az idei szezon utolsó emléke ne legyen kellemetlen, — a közönség teljesen megtöltötte a színházat. A publikum jórészt papákból és vállalkozókból szellemű mamákból állott. A fiatal leányokat otthon hagyták, mert abban a hiszemben voltak, hogy csiklandós orfeumi előadásban lesz részük. De várakozásukban nagyon csalódtak, mert a színészek által előadottakat — Somogyi néhány pikáns ízű kupléja kivételével — akár egy apácázárda növendékei is veszedelem nélkül meghallgathatták volna. Ezért hiába is szölgötta fel Sipos, a konferencier a kabarénál megengedett szellemes közbeszólásokra a közönséget, „szellemes“ közbeszóló, sőt még „szellemtelenül“ közbeszóló sem akad, mert az emberek legnagyobb része csak az „amolyan“ dolgokban tud, vagy merészel „szellemeskedni.“

A programot Molnár József nyitotta meg Molnár Ferenc „A fogorvosnál“ című „apró komédiá“-jával. B. Kovács Lenke és Baghy Gyula érzéssel előadott komoly szavalaikkal keltettek hatást. Somogyi Károlynak kitűnő kuplét sokszor meg kellett ismételnie. Burányi Ferenc a „Tosca“ című operából adott elő precizitással egy szép részletet, Barics Gyula pedig kellemes bariton hangján Heinének Schumann által megzenésített „Két gránátos“-át, Balázs Árpád „Nem tudok én neked csak virágot szedni...“ kezdetű új népdalát énekelte el. Rónai „A kórista keservei“ énekes magánjelenetével szerzett magának sűrű tapsokat. Wirth Sári Gárdonyi Gézának „A lány tavasza“ című költeményét bájos közvetlenséggel adta elő. Gyönyörű, hatásos költeményt választott magának Sipos Zoltán, Wildenbruch „A boszorkány dala“ című költeményét, melyet magyarra Abrányi Emil fordított le. Az előadóról nem mondhatunk jobbat, minthogy művészete méltó volt a műhöz. A kis Szelényi Lili „A falusi kislány Pesten“ ismert költeményt, Dunay Rózsi ugyanezt mint kuplét adták elő igen ügyesen. Lugossy Irén a Sorrentói dallal, H. Balla Mariska pedig művészi előadott kupléival (A két kis veréb. A dió) érdemelték ki a zugó tapsokat.

* * *

Ezzel vége van az idei színi szezonnak. „Bezáródtak Thália templomának kapui“ — használhatók ezt a régi frázist, ha ugyan a mi „színházunkat“ egyáltalában a templomhoz lehetne hasonlítani. Reméljük azonban, hogy Heves Béla most távozó színtársulatát, melynek minden egyes tagja rokonszenvünket igazán kiérdemelte, jövőre már egy méltóbb „templomban“ látjuk viszont. Akkor majd a kellő anyagi eredmény sem fog elmaradni.

A.

Kávéház megnyitás.

Értesitem Szilágysomlyó város és vidéke közönségét, hogy a Krasznamegyei takarékpénztár új helyiségében levő

kávéház kezelését

átvettem s azt folyó évi augusztus hó 6-án, szombaton este zenészó mellett megnyitom.

Kitűnő jégbehűtött italok és naponta friss villásreggeli lesz jutányos árban kiszolgálva.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Boros István,

1—3

vendéglős.

A fogak közt maradt ételmaradékok szétbomlásából minden ember szájában főként az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobumok keletkeznek, melyek a fogakat megtámadják. Ezek okozák a fogszuvasodást, a szájbűzt és a kinos fogfájást. Semmiféle

fogtisztító szer meg nem szünteti ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztraka Menthol-fogszippan. Gyógyszertárakban és drogériákban ára 1 kor. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. — Kapható: Szaplonczay Sándor és Balás Zsigmond gyógyszerészeknél Szilágysomlyón. Halmágyi Ilona urnő gyógyszerészében Szilágynagyfalun.

6724—1910. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság a Közgazdasági Bank végrehajtónak Balla József és tsa végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 1400 korona tőke, ennek 1909. évi május hó 6. napjától járó 8%-as kamatai 126 korona 40 fillérben már megállapított per és végrehajtási, valamint az ezennel 42 korona 30 fillérben megállapított árverés kérései és a még felmerülő költségeknek és a Balla Józsefné szül. Gál Klára jutalékára csatlakoztatott kimondott Krasznamegyei takarékpénztár 750 korona és 736 korona 45 fillér s jár. iránti követelésének kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében a zilahi kir. törvényszék a szilágysomlyói kir. járásbíróság területén levő Kémerközség határában fekvő a kémeri 1822. szíjtkvben 2. + I. rsz. 142/a. hrsz. kettőre 335 korona, az u. o. 1926. szíjtkvben A. + rsz. 133/b./I. hrszámú kettőre 36 korona, + 2. rsz. 142/b./2. hrszámú kettőre 75 korona, + 3. sorsz. 1161/a. hrszámú szőlőre 200 korona, a somályi 155 szíjtkvben A. + I. rsz. 289. hrszámú szántóból a Balla József és neje nevének álló 2/3-ad részre 124 korona

ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli:

1) Az árverés fogatosítására határnapul: és pedig a kémeri ingatlanokra 1910. évi augusztus hó 26-napjának d. e. 9 óráját tűzi ki Kémer községhez.

2) A somályi ingatlanokra 1910. évi szeptember hó 7-ik napjának d. e. 9 óráját tűzi ki Somály községhez.

Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

A kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságtól. Szilágysomlyó, 1910. május 23-án. Lénárt s. k., kir. albiró.

A kiadmány hitelűl:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

Borárusítás.

Van szerencsém a tisztelt borfogyasztó közönséget értesíteni, hogy a „Szilágysomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet“ palackozott borainak árusításával engem bizott meg és ezen eredeti, zamatos és kristálytiszt borokat üzletemben a következő árakban árusítom ki:

1906. évi Aszu	0.5 literes üvegben	250 fill.
" " Rizling	0.3 " "	150 "
" " Rizling	0.7 " "	90 "
" " Muskatály	0.35 " "	48 "
1908. " "	0.7 " "	110 "
" " Rizling	0.5 " "	58 "
" " Rizling	0.7 literes üvegben	64 "
" " évi vegyes fehér	1 lit. üveg	34 "
" " " "	0.5 " "	64 "
1909. évi Rizling	0.7 liter	34 "
" " " "	0.35 " "	64 "
" " vegyes fehér	1 liter	54 "
" " " "	0.5 " "	28 "

Midőn a tisztelt borfogyasztó közönség figyelmét különösen az 1909. évi borok kitűnő minőségére hívom fel, bátor vagyok megjegyezni, hogy a szövetkezet ezen a tavaszon úgy rendezkedett be, hogy összes borai nálam mindig friss és kristálytiszt állapotban lesznek kaphatók s dacára annak, hogy ez a szövetkezetnek sok munkájába és költségébe kerül, a borok árai a jelenlegi értékesítési viszonyokhoz, nagyon mérsékelten van megállapítva. Egyebekben is arra fogok törekedni, hogy a borfogyasztó közönség minden jogos igényeit a lehető legteljesebb mértékben kielégítem, melynek ellenében szíves jóindulatukat és minél nagyobb megrendeléseiket kérem.

Az üres üvegek darabonként 20 fillér árban visszaváltatnak.

Tisztelettel:

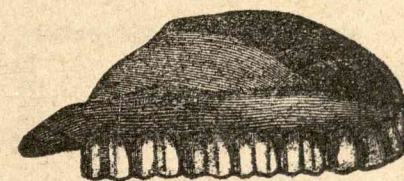
Frankovits Ignác,
fűszerkereskedő.

15—

BÁTHORY GÉZA

fogtechnikai műterme

Szilágysomlyón. (Ipartestület épületében, a gör. kath. templom mellett.)

Szájpadnélküli műfog.

Foggyökerek eltávolítása nélkül is készítek rágáshoz alkalmas műfogakat.

919—1910. szám.

Hirdetmény.

Szilágycseh község képviselőtestületének ez évi 61. számú határozata következtében alóírt községi előjárók a midőn az érdeklődőkkel tudatják, hogy a **folyó évi augusztus hó 7-én d. u. 2 órakor** Szilágycseh község házában tartandó nyilvános árverésen a folyó 1910. évi október hó 1-től három egymásután következő bérleti évekre Szilágycseh község tulajdonát tevő, a Deák Ferenc-tér 3. házszám alatt lévő emeletes község-ház, a tűzoltó szertárak, jégverem s a községi faiskolát képező kert kivételével, az összes lak és üzlethelyiségek, melléképületek, valamint udvar—elsősorban összeségben egy bérlőnek, 3800 korona évi bér kikiáltási ár mellett, másodsorban pedig öt, vagy hat csoportba, illetve bérleti részekbe osztva, bérleti részenként a legkedvezőbb ígéret tevőnek bérbe fog adatni; egyben tudatják, hogy a ki kibérelni akár összeségben, akár csoport részenként óhajtana, a kikiáltási ár 10%-át tartozik készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban az árverést vezető előjáró kezéhez letenni; továbbá, hogy a részletes feltételek mátol kezdve az árverés megkezdéséig naponta a hivatalos órák alatt a község-házánál a körjegyzői irodában megtekinthetők, lemásolhatók lesznek.

A községi előjáróság.

Szilágycseh, 1910. év július 25-én.

Ady I.,
körjegyző.Váncza János,
k. bíró.

PRIHRADNY ÖDÖN

VASGYÁRA
FRIGYESFALVÁN BEREKMEGYE.

Ajánlja a n. é. szőlő és föld-
birtokosok figyelmébe borsajtó,
szőlőzúz, szeceksavágó, répa-
vágó, kézi tengeri morzsoló,
szórógép és borsajtó csavar-
X X készítményeit. X X

Árajánlással és árlappal ki-
vánatra a gyár képviselői:

ROOZ TESTVÉREK
szatmári vasnagykereskedő cég
szolgál.

9-1

3337—1910. kig. szám.

Hirdetmény.

Melylyel közzétesszük, hogy a Kraszna-
megyei takarékpénztár Egyesületnél kezelés
alatt állott, korábban megszűnt kézi-zálog-

üzletnél a 2671, 2675, 2678, 2684,
2687, 2689, 2711, 2714, 2731, 2744,
2746, 2749, 2750, 2751, 2752, 2774
számok alatt elzálogosított arany és ezüst
neműek miután tulajdonosaik azokat a
zálogjegy lejáratától számított, s az 1881.
XIV. t-c. 15. §-ában megjelölt időtartam
alatt sem ki nem váltották, sem a kölcsönt
meg nem hosszabbították, **folyó évi
augusztus hó 12-én d. u. 3 órakor** a
Krasznamegyei Takarékpénztár helyiségében
elárvereztetni fognak.

Az árverés alá kerülő tárgyak, úgy
a nevezett intézet, mint a városi tanács-
terem ajtaján kifüggesztett jegyzéken hivata-
los órák alatt bárki által megtekinthetők.

Szilágysomlyó város tanácsa, mint I. f.
iparhatóság 1910. évi július 29-én tartott
üléséből.

Polgármester helyett:

Sámuel Salamon, Hegedüs Sándor,
aljegyző. főjegyző.

Szilágysomlyó alispánjától.

6865—1910. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysomlyó rt. városnál a közigaz-
gatási tanácsosi állás lemondás követ-

keztében üresedésbe jöven, arra ezennel
pályázatot hirdetek és felhivom mindazo-
kat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
elméleti képesítésüket és eddigi szolgálata-
kat igazoló okmányokkal felszerelt pályá-
zati kérésüket **1910. évi augusz-
tus hó 31-ig** hozzám annnyival inkább ad-
ják be, mivel a később beérkezők figye-
lembe vétetni nem fognak.

Az állás jelenleg 2400 korona évi
fizetéssel és 400 korona évi lakáspénzzel
van egybekötve; a városi tisztviselők fize-
tésrendezése esetén a IX. fizetési osztály-
lyal járó illetményekre van kilátása és a
közigazgatási szakhoz megkívántató jogi
képesítést igényel.

Zilah, 1910. július 23.

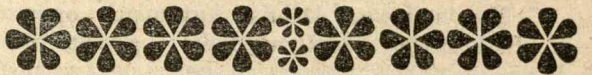
Alispán helyett:

2—2

Bálint, főjegyző.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére
jutányos áron vétetnek fel.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesítjük a borfogyasztó közönséget, hogy
tisztán kezelt, kitűnő, zamatos borainkat ezentul kis-
mértékben is (lezárt edényekben) árusítani fogjuk az új ple-
bánia épületben levő pincénkben és úgy rendezkedtünk be,
hogy kívánatra palackozott borainkat házhoz szállítjuk és a
tisztelt borfogyasztó közönségnek ez iránti igényeit a legtel-
jesebb mértékben kielégítsük. Mődjában lesz például min-
denkinek több fajta borból egy néhány palackkal állandóan
tartani pincéjében, vagy kamrájában s szövetkezetünk em-
bere minden héten egyszer vagy kétszer — a szükséghez
képest — elmegy vevőinkhez s az üres palackot átveszi és
tele palackkal ellátja. Így a fogyasztóknak nincs semmi
dolga a bor kezelésével, állandóan jó, tiszta, egészséges, több-
féle minőségű bor áll rendelkezésére és mindig friss álla-
potban s csinosan palackozva.

1909. évi asztali	1 liter	56 fillér,	1/2 liter	28 fillér.
1908. évi	1	64	32	32
1909. évi vörös	1	66	32	32
1909. évi Rizling	0.7	64		
1908. évi		64		
1906. évi		90		
1908. évi muskotály		110		
1906. évi aszu	0.5	250		

Ezen árak palackonként házhoz szállítva és fogyasztási
adóval együtt értetődnek. A palackokért a jelzett árakon fe-
lül még darabonként 20 fillért számítunk fel, de ezen össze-
get a palackoknak tiszta, ép állapotban való visszaadásakor
megtérítjük.

A tisztelt borfogyasztó közönség szives támogatását
kérjük.

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

12—

Specialista menyasszonyi és gyermek-felvételekben.

PAPP IMRE

fényképészeti és festészeti műterme.

Van szerencsém értesíteni Szilágysomlyó város és vidéke t. közönségét, hogy az eddigi Sajter-téle

fényképészeti műtermet,

melyet már egy év óta önállóan vezetek, átvettem és azt teljesen ujjannan a mai kornak megfelelővé rendeztem be.

Műtermemben készítek izléses kivitelben fényes és matt, valamint aquarell képeket és nagyításokat régi képek után is.

Kívánatra házhöz helyben és vidékre is elmegyek.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

5—12

Papp Imre, fényképész.

Specialista menyasszonyi és gyermek-felvételekben.

É r d e k e s

Mesés

Felülmulhatalatlan

mert egyedüli biztos hatású szépítő szer a

Máramarosi

Liliom

Arckenőcs

nem szabad oly háznak lenni, hol nem a csodás hatása

Máramarosi

Liliom-szappannal

mosakszanak este-reggel.

Állandó

használatban van a világ minden részébe elterjedt biztos hatású szépítő szer a

Máramarosi

Liliom arckenőcs és

Liliom-szappan

mert most már nemcsak a hölgyek, de az urak is használják a kéz s az arc ápolásához, finomításához.

Egy tégely arckenőcs éjjeli használatra 1, vagy két korona.

Egy tégely arckréme nappali használatra 2 korona.

Egy eredeti szappan 80 fillér.

Egy doboz hölgypor (3-féle színben) 1 korona 20 fillér.

Egyedüli készítő:

Dr. Reisman Ödön

gyógyszerész Máramarossziget, főtér 8.sz.

Postai rendelések utánvétellel eszközöltnék.

Kapható: Szaplanczay Sándor és Balás Zsigmond gyógyszerészeknél.

Szilágynagyfaluban: Halmágyi Ilona gyógyszerésztárában.

Törlesztéses kölcsönök.

A Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank Részv.-T.

földbirtokra és házakra

értékük 70%-a erejéig 4 és fél %-os alapon olcsó jelzálog törlesztéses kölcsönöket nyújt és az ily kölcsönöket a lehető legrövidebb idő alatt lebonyolítja.

Szükség esetén II-od helyen — biztosítékképpen leendő bekebelezés mellett — még rövid lejáratú váltókölcsönt is ad. A kölcsön akár szóbelileg, akár levél útján kérhető. Vidékről mindkét esetben hitelesített telekkönyvi kivonat és hitelesített kataszteri birtokiv mutatandó be. Az előző terheket a bank fizeti ki.

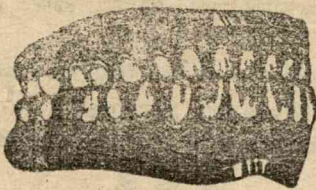
A további teendőkre felvilágosítást nyújt és minden egyéb a bankszakmába vágó üzletet a legelőnyösebb feltételek mellett bonyolít le a

Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank
Részvénytársaság.

4—52

Angol rendszerű

fogműterem

Szilágysomlyón, (Csorgó-utca, saját ház.)

Készítek azonnali rágásra alkalmas teljes fogsorokat, foggyökerek eltávolítása nélkül, valamint a szájból ki nem vehető arany és platina fogkoronákat, továbbá arany, arany pillér, porcellán és kautschuk fogsorokat, jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel:

Brüll Sámuel,
fogtechnikus.

23—52

Elsőrendű fehér raffiaháncs

kilója 80 fillér.

Rézgálic kilója 64 fillér.

Kaphatók

Veres Károly

fűszerkereskedésében
Szilágysomlyón.

28

Legfinomabb kenyérliszt,

naponta friss házikenyer

kitűnő debreceni szalonna kapható

Kopenecz K.

fűszer és lisztkereskedésében

Szilágysomlyón. (Vármegyeház-utca Dr. Meszesán-féle ház.)

24—

Most jelent meg:

A kenyérkereső asszony.

Pályaválasztás előtt álló nők kalandja.

Összeállította:

Hollósné de Grobois Nandine.

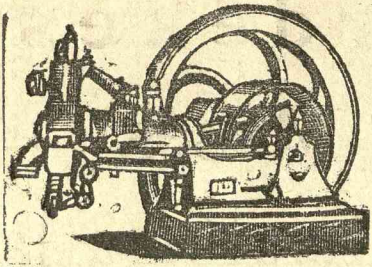
Ez a könyv felsorolja mindazokat a pályákat, amelyekre Magyarországon a nők készülhetnek. Továbbá azoknak a számára, akiket készületlenül talál a sors csapása, összegyűjti azokat a foglalkozási ágakat, amelyekre nem kell különös készség, vagy képzettség. Megismerteti a kereskedő-, vagy iparosasszonyt a kereskedelmi és ipartörvény legfontosabb részeivel. Megtanítja a nőket arra is, hogy kit milyen cím és megszólítás illet meg. Egyszerűen ez a könyv nélkülözhetetlen minden leányos háznál.

Ára kötve 2 K 50 f. Utánvétellel 2 K 95 f.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában és minden könyvesboltban.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyarmányu Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és locomobilokat

— valamint szivógázmotorokat —

Meglepő ujdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lőerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. : : Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetés i feltételek. 4—12

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való **ponyvákat**, szegedi **kenderzsákokat**, **pokrócot**, **zsákkötöző** és **dohányzsinegeket** olcsó árban.

Favéges kézi kévekötőket a legolcsóbb árakban.

Kivánatra mintát küldök.

Wiener Adolf,

gyári raktára, ponyva és zsákkötöző intézete

Debrecen, Kossuth-u. 27.

10—10

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalett modelt közül a **Budapesti Bazar** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona**. Ingyen mutatószámot küld a

Budapesti Bazar kiadóhivatala

Budapest, VIII., Baross-utca 22.
(Budapesti Bazar-ház.)

Szilágysomlyói járás főszolgabírójától.

2232—1910. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysomlyói járás főszolgabírója által a márkaszéki **segédjegyzői** állás előlépés folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ennélfogva fölhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában, illetve az 1910. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüket hozzám **folyó évi augusztus hó 25-ig** annyival is inkább adják be, mivel a később érkező kérelmeket figyelembe venni nem fogom.

A segédjegyzői állás nyugdíjjogosultsággal van szervezve s 1000 korona fizetéssel.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Szilágysomlyó, 1910. július 5.

3—3

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

Földvári L.

19—20

Cégtulajdonos: **Földvári Mór,**

debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat.

Üzleti iroda: Piacutcai barak.

Gyártási telep Széchenyi-utca 55. sz.

Telefon 168. **DEBRECEN.** Telefon 168.

Ajánlja legjobb kivitelben legolcsóbb árakban:

1 darab villamos csengő	kor.	2—től
1 " fali nyomó	"	20-tól
1 " körtenyomó	"	30 "
1 " horgony	"	20 "
1 " szénfogó	"	20 "
1 " agyaghenger	"	70 "
1 kg., vagy 100 méter vaskhuzal	"	320 "
1 teljes csengőberendezés	"	7—
1 darab villanyzó gép	"	260 "
1 " kézi és testi villanyzó gép	"	12 "
1 " villanyzó gép nagy, erős	"	22—
1 db. Dr. Spanner-féle orvosi gép szekrényben	"	18—
1 db. Dr. Spanner-féle orvosi gép nagyobb	"	45—
1 db. zseblámpa felszerelve	"	160 "
1 db. zseblámpa nagyítóval	"	3—
1 db. Zeppelin zseblámpa	"	320 "

Telefonokat, villamos csengőket, villámhárítókat, helyben és vidéken jótállással rendez be. Javítását. évi jókarban tartását szakszerűen és olcsón eszközli.

Árjegyzék ingyen.

Új gyógyító módok!

Dr. Rácz Ödön gyógyintézete

Nagyváradon, Szilági Dezső-utca
7. szám.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, reuma, hűlés, köszvény, női bajok, szív, gyomor, bélbajok ellen. 14—17

20 szoba olcsó pensióval. Nagy portmentes kert

Kivánatra prospektus.

A FONCIÈRE Pesti Biztostió Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágymegyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselő
tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

22—